

macedonski Slovani, etnografsko ime, dalje na popolnoma nekritičnih tujih etnografskih kartah in statističnih tabelah. Cvijićeva znanstvena misel je torej: Macedonski Slovani v svoji masi nimajo nikakega narodnega čuta, ne bolgarskega, ne srbskega, pač pa imajo predispozicije, da sprejmo bolgarski ali srbski narodni čut in da se brzo izpremene v Bolgare ali Srbe. Ali pa more ta znanstvena konstelacija služiti za osnovo politične rešitve macedonskega vprašanja? Bo pač zopet tako: masa ne bo dala pravca politiki, marveč politika masi. — Določeno slovansko čuvstvovanje, a nedoločeno nacionalno čuvstvovanje in nedostatek narodne zavesti pri Macedoncih primerja Cvijić čuvstvovanju tako zvanih „Kranjcev“ ali „Kajkavcev“ v Hrvatski, ki baje kolebajo med Srbi in Hrvati, ali so v bistvu postali Hrvati radi vere in drž. organizacije — ali misli tu Cvijić na zagorske Hrvate?

Dr. Fr. Ilešič.

Milan Begović: Venus victrix. Komedijska u jedinom činu. Spljet 1906.

Šestindvajset let star, suhoparen starinoslovec ima petindvajsetletno lepo ženo, ki ji je tridesetleten junak ljubši nego njen mož — to je naposled mogoče in včasih verjetno in za burko navadno potrebno. Neverjetno in nepotrebno pa je, da ta mož apostrofira ženko, ki je prečitala z njim vse pesnike grške in rimske, tako-le: „Bolje je imeti najgršo, a pametno ženo, nego stvor, ki je sicer prekrasen, a glup in neveden“. — Ako ta šestindvajsetletni mož pove v obraz te besede svoji lepi mladi ženi zato, ker ona nima zmisla za vrednost nekega starega novca, in mu ona na take in podobne besede ne ve nič drugega odgovoriti kakor cinični stavek: „Žene niso redke kakor stari novci“, ne da bi se morda zavedala, kako visoko ceni s tem svojo vrednost, potem ne uvidimo, čemu je treba koncem igre zapaliti hišo, kjer stanuje ta ljubeznivi parček, zapaliti v to svrhu, da dobi ljubček priliko, javno ugrabiti to ženko starega lažiučenjaka, a očitnega suroveža. Zakaj ni prišel ljubček n. pr. lepo po obedu po svojo ljubico, ki se mu itak siloma obeša na vrat? Njen mož bi se je, ako uvažujemo njegovo vedenje, gotovo rad iznebil; saj sploh ne vemo, zakaj se je navezal na to žensko. Vsekakor mu mora biti ljubo, da bo sam s svojim kipom „Venere zmagovalke“ (Venus victrix), ki je dal „komediji“ naslov.

Vsebina je torej dokaj čudna, a zasnova je spretna, razvoj živahen in igra učinkuje v ustih dobrih igralcev, kolikor nam je znano, dokaj dobro. Igrala se je v pretekli sezoni i v Zagrebu i v Ljubljani.

Dr. Jos. Tominšek.

Splošni pregled

Prevodi iz tujih jezikov. Gospod Fr. Virant nam naznanja, da prevaja iz poljščine roman B. Prusa: Placówka (Straža) in K. Prezerwa - Tetmajerja zbirko črtic in novel: „Melancholia“.

Hrvati — Srbi. Prikazujuči moju knjigu: „Das serbische Volkslied in der deutschen Literatur“ u „Ljubljanskem Zvonu“ (VI. sv. 1906), zamerio mi je g. Janko Bratina, što narodne pesme, o kojima je onde reč, nazivam samo srpskima, ne i hrvatskima. Budući da mi je mnogo do toga stalo, da se takav naziv ne tumači krivo, molim poštovano uredništvo, da mi dopusti objasniti stvar u svome listu.